

**R. P. Ioannis De Lvgo Hispalensis, E Societate Iesv, In
Collegio Romano eiusdem Societ. olim Theologiæ
Professoris, nunc S. R. E. Cardinalis, Disputationes
Scholasticæ, Et Morales, De Sacramentis in ...**

Lugo, Juan de

Lugduni, 1652

Sect. 1. Sententia affirmans gratiam collatam per Sacramenta antiqua, &
eius fundamenta.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82340)

fuit alicui macula peccati mortalis personalis, vel originalis.

SECTIO I.

Sententia affirmans gratiam collatam per Sacramenta antiqua; & eius fundamenta.

2.
Antiquorum
quorundam
opiniones.
S. Thom.

IN hac controuersia duplex est sententia principalis inter Scholasticos; alique enim antiquiores iam omnino in obliuionem abierunt, quas commemorat, & reicit S. Thomas in presenti art. 6. & 9. 70. art. 4. Quidam quippe dixerunt, per Circumcisionem quidem ablatum peccatum, sed non collatam gratiam; alij dixerunt, gratiam collatam, quoad effectum remittendi peccatum, non tamen quantum ad effectus positivos; alij denique, collatam quidem gratiam etiam quoad aliquem effectum posituum, qui est, facere dignum vita æterna, non tamen quantum ad omnes. Non enim sufficiebat ad reprimendam concupiscentiam fomitis; nec ad implenda præcepta Legis.

3.
Requiritur
illa sententia.
Prima.

Hæ omnes sententiæ facili refelluntur. Prima, quia peccatum originale non remittitur, nec homo vnquam iustificatur, nisi per gratiam; alioquin si ille homo moreretur sine peccato, & sine gratia, deberet carere omni pœna sensus, & dani, ac per consequens non deberet habere carcerem visionis Dei, quæ est pœna damni; & ex alio capite deberet carere visione Dei, cum careret gratia habituali, quæ est semen gloria. Secunda etiam sententia reicitur; quia non poterat conferri gratia, quin daret ius ad gloriam, cum ipsa gratia sit semen gloria; ergo daret etiam effectus positivos. Tertia denique reicitur; quia nulla gratia habitualis est, cui non debeantur auxilia talia, cum quibus possit homo seruare præcepta Legis, licet non omnino extinguant fomitem; sicut nec de facto extinguunt illi nostra sacramenta. Adde; si Circumcisio dabat gratiam habitualem, licet non daret illas copiosas vires ad vincendas tentationes; iam non posset dici, quod nostra sacramenta differunt ab illa per hoc, quod nostra causant gratiam, quam tamen illa non causabat.

4.
Dua celebres
sententia.
Prima sententia
affirmans.

Vasquez.
Suarez.
Azor.
Pereira.
Barrad.
Lorinus.
Valent.
Salas.

His ergo sententiis omissis, duæ sunt sententiæ in hoc puncto celebres, in qua Scholastici antiqui, & recentiores diuisi sunt. Prima affirmat, per Circumcisionem datam fuisse gratiam ex opere operato ex infallibili decreto, & promissione Diuina. Hanc tenent Alex. Bonauent. Durand. Paludan. Maior, & Marsilius; quos refert Vasquez dicta disp. 184. 12. Eandem tenent Suarez in presenti disp. 5. sect. 1. & disp. 10. sect. 1. & 2. Azor. tom. 1. lib. 4. cap. 34. Pereira in cap. 4. epist. ad Rom. disp. 5. & 6. Barrad. tom. 1. in Euangel. lib. 9. cap. 1. Lorinus in Acta Apostol. cap. 7. vers. 8. Valentia in fra quæst. 70. puncto 11. & alij multi, quos affert & sequitur Salas tom. 2. in 1. 2. tract. 13. disp. 11. sect. 1. n. 12. & sequentibus.

5.
Augustin.
Fundamen-
tum huius
sententia au-
thoritas Au-
gustini.

Greg.
Ambros.
Prosper.
Fulgentius.
Beda.

Præcipuum fundamentum est auctoritas Augustini, qui eam aperte tradidit multis in locis, quæ affert Vasquez vbi supra. Præcipua sunt lib. 16. de ciuit. Dei cap. 27. lib. 2. de pecc. origin. cap. 30. & 32. lib. 4. de Baptismo. cont. Donatist. cap. 23. & 24. & 2. de nuptiis cap. 11. (& habetur in cap. Ex quo, de Consecratione distinct. 4.) & lib. 2. cont. litter. Petiliani cap. 77. & lib. 3. cont. Iulian. cap. 18. & lib. 5. cap. 9. Pro eadem sententia videntur esse Gregor. 4. Moral. cap. 2. vol. 3. & refertur in c. Quod autem de Consecrat. dist. 4. Ambros. epist. 84. (seu Prosper, qui creditur auctor illius epistolæ) Fulgentius lib. de Incarnat. cap. 15. Beda homil. de Circumcis. inter hycmales de Sanctis ante med. tom. 7. & lib. 1. in Luca

cap. 8. super illa verba: *Postquam consummati sunt*, &c. Bernard. epist. 77. & serm. 3. de Circumcis. & serm. 2. de Assumpt. Hugo de S. Victore quæst. 113. in Epist. ad Rom. & 1. de Sacrament. part. 11. cap. 2. & p. 11. cap. 2. & 6. Idor. Genes. 17. Rupertus lib. 5. de operib. Trinitat. cap. 33. & alij. Vnde Ouanus in 4. d. 1. propositione 15. ait, esse de fide, quod per Circumcisionem remittebatur peccatum originale, & Durand. in 4. dist. 1. quæst. 5. num. 9. ait, oppositum esse contra dicta omnium Sanctorum: & Soto d. 2. q. 1. art. 4. ait, omnes in hoc conuenire quod in Circumcisione remittebatur originale; & hanc sententiam fuisse omnibus Patribus, receptissimam: & Suarez d. disp. 5. sect. 1. §. secundo dicendum est, asserit, non posse nunc negari sine aliqua temeritate propter communem consensum sanctorum Patrum, & Scholasticorum omnium.

Secundò, principaliter fundatur hæc sententia auctoritate Innocentij III. in c. Maiores, de Baptismo, vbi dicit, Baptismum Circumcisioni successisse; per illam enim originale remittebatur, licet ad regnum celorum non perueniretur. Vbi licet Pontifex id non definat, sed asserat ad probandum principale intentum, scilicet, paruulos esse baptizandos, magnum tamen præbet huic sententiæ pondus auctoritatis.

Tertiò, probatur ab Augustino, Innocentio, & alijs, ex illo Genes. 17. *Masculus, cuius præputij caro circumcisa non fuerit, delebitur anima illius de populo suo*. quæ verba Augustinus iuxta lectionem LXX. Interpretum legit hoc modo: *Masculus, cuius præputij caro octauo die circumcisa non fuerit*, &c. vbi clare videtur sermo esse de paruulis; hi enim debebant octauo die circumcidi. Cum ergo his comminetur Deus pœnam, nisi circumcidantur, debet hoc intelligi de pœna, quæ consequitur peccatum originale; nam actuale personale non poterat esse in illis; & in hoc sensu intelligitur id, quod sequitur: *quia pactum meum irritum fecit*. quæ verba loquuntur de pacto inito cum Adamo, quod pactum irritum fecit paruulus, quando in Adamo peccauit.

Sed hæc verba, seclusa auctoritate Augustini & Innocentij, faciliem habent solutionem, cum vis argumenti sumatur ex illa particula, *octauo die*, quæ tamen in nostra vulgata non habetur. Quare locum illum non de pœna æterna, sed temporalis, siue mortis, siue separationis à populo Iudaico, quam adultus debebat pati, ob neglectam Circumcisionem, explicant communiter Interpretes, vt notat Vasquez dicta disp. 130. cap. 2. & Bellarm. lib. 2. de Sacrament. c. 22. & sequentibus. & lib. 1. de Baptismo c. 4. ad 4. Imò iidem, qui tenent, per Circumcisionem fuisse remissum originale, dicunt, illam expositionem Augustini non esse litteralem, vt fatetur Pererius super illa verba Genes. vers. 14. & ipsemet Augustinus 16. de Ciuit. cap. 17. dicit, posse illum locum aliter exponi. Adde, nec in ipso textu LXX. Interpretum iuxta editionem emendam iussu Sixti V. ita legi, sed paulo aliter, scilicet: *ei, qui non fuerit circumcissus masculus, cui non circumcideretur caro præputij sui, octauo die interibit anima illa de genere suo*; vbi dies octauus non refertur ad circumcisionem, sed ad pœnam infligendam, vnde potest, retenta etiam illa particula, intelligi de solis adultis, quibus pœna illa imponitur. Pactum autem, quod irritum dicitur fieri, proculdubio est pactum Circumcisionis, de quo sermo erat in verbis præcedentibus: *Statuam pactum meum inter me & semen tuum. Tu ergo custodias pactum meum, & semen tuum post te. Hoc est pactum meum, quod obseruabitis inter me, & vos, & semen tuum post te: Circumcideretur ex vobis omne masculinum*, &c. Hoc

Retorqueri
potest argu-
mentum.

Hoc ergo pactum irritum faciebat, qui negligebat Circumcisionem. Vnde argumentum ex his verbis retorqueri potest contra hanc sententiam; quia si Circumcisio fuisset instituta ad tollendum peccatum originale, & ad iustificationem spirituales, Deus certe illam instituens aperuisset eius fructum, sicut aperuit clarè usum, & finem, scilicet, ut esset signum foederis inter Deum, & Abraham, atque posteris eius de numerosissima plebe, & de possessione terræ Chanaan illis promissa. Quod autem circumciderentur ad tollendum originale, nec ibi, nec alibi Scriptura insinuat: ergo non fuit instituta ad eum finem; alioquin debuisset declarari, cum esset præcipuus, & hominibus maxime necessarius. Denique etiam illa particula, octavo die, retineatur eo modo, quo ab Augustino legitur, explicari potest totus locus de pena illa separationis à populo Iudaico, quam debebat subire paruulus, qui ob parentum culpam non fuerat octavo die circumcissus; nam cum Circumcisio esset character illius populi, & ianua aliorum sacramentorum, merito excluderetur, qui character illo carebat.

10.
Aliqui Au-
gustinum &
Innocentium
explicant.

Difficilius responderetur ad Augustinum, Innocentium, & alios Patres. Aliqui dicunt, illos solum velle, quod in Circumcisione dabatur gratia, non tamen quod per illam daretur gratia. Verum enim quod in illa dabatur propter fidem, & quæ in illa actione interueniebat, & cuius signum erat Circumcisio ipsa externa, non tamen concurrebat Circumcisio ad gratiam tanquam causa physica, vel moralis. Ita Vasquez disput. 184, cap. 4.

Rejicitur hæc
interpretatio.

Hæc tamen interpretatio manifestè repugnat verbis Patrum, qui non solum dicunt, in Circumcisione datam fuisse gratiam, seu remissum peccatum, sed etiam per Circumcisionem, ipsamque valuisse, & conduxisse ad illum effectum. Sic loquitur Innocentius in illis verbis: *Quoniam & si originalis culpa remittebatur per Circumcisionis mysterium, & damnationis periculum vitabatur, &c.* Sic etiam loquitur Augustinus passim lib. 4. de Baptismo, c. 24. ubi dicit: *Ex Circumcisione carnis, quam prior populus accepit, congere nos posse quid valeat in paruuli Baptismi sacramentum, lib. 3. cont. Iulian. cap. 18. sic ait: Responde, si potes, cur ipse Isaac, nisi Baptismatis Christi signo circumcissus octavo die fuisset, periisset anima eius de populo suo? Explica, si potes, cur merito tanta pena pleberetur, nisi ab hac tanto sacramento liberaretur? Eodem modo loquitur Gregorius 4. Moral. cap. 2. Quod autem apud nos valet aqua Baptismatis, hoc agit apud Veteres, vel pro paruulis sola fides, vel pro maioribus virtus sacrificij, vel pro iis, qui de Abrahæ stirpe prodierunt, mysterium Circumcisionis. In quibus verbis non minus dicit datam gratiam per Circumcisionem, quam per fidem Bernardus in serm. 2. de Assumptione: *In Baptismo, inquit, sola gratia lauat hanc maculam, quam olim rasisse petra Circumcisionis. Denique eodem modo loquuntur Beda, & alij supra adducti, qui non solum concomitantiam, sed concursum explicant Circumcisionis.**

Gregor.

Bernard.

SECTIO II.

Sententia negans: Circumcisionem contulisse gratiam, & eius fundamenta.

11.
Secunda sen-
tentia ne-
gat.

Vasquez.
Coninch.

Sententia contraria est etiam satis celebris, & habet pro se magnum pondus auctoritatis, & rationum. Eam videtur docere S. Thomas in præsentibus quæst. 62. art. 6. ad 3. & 970. art. 4. Eandem sequuntur Bellarminus, Capreolus, Deza, Ledesma, Ferraricus, Cano, & alij, quos refert & sequitur Vasquez dicta disput. 184. cap. 3. Coninch in præsentibus quæst. 62. art. 6. & quamplures Recentiores.

Probatur primò ex Scriptura, quæ videtur expresse negare, in Circumcisione ullam fuisse efficaciam ad eum effectum, sed solum fuisse merum signum illius populi. Ad Rom. 3. *Quid ergo amplius Iudæo est, aut quæ utilitas Circumcisionis? Multum quidem per omnem modum. Primum, quia credita sunt illis eloquia Dei. Vbi illud Primum significat illum esse effectum, seu fructum præcipuum; non ergo erat alius nobilior, qualis esset iustificatio. Et paulo post addit: Quid ergo præcellamus eos? nequaquam. Causati enim sumus, Iudæos, & Græcos omnes sub peccato esse: quasi dicat, quod attinet ad negotium iustificandi, non excedit Iudæus Gentiles propter Circumcisionem; omnes enim sub peccato sunt, nisi aliunde liberentur; quia, ut statim addit, ex operibus legis non iustificabitur omnis caro coram illo. Circumcisio autem erat opus legis. Item cap. 4. probat ex professo, Abrahamum non in Circumcisione fuisse iustificatum; ut inde probet ineffaciam Circumcisionis. Item 1. ad Cor. 7. Circumcisio nihil est, & præputium nihil est. Ad Galat. 4. Quomodo iterum conuertimini ad infirma, & egena elementa, quibus iterum seruire vultis? Constat autem, sermonem esse potissimum de Circumcisione. Ad Philipp. 3. dicit se arbitrari detrimentum iustitiam, quæ ex lege est. Ad Coloss. 2. Sacramenta veteris legis vocat umbram futurorum; & addit Circumcisionem esse carnalem, non spirituales: Circumcisi, inquit, estis circumcissione non manu facta in expolatione corporis carnis, sed circumcissione Christi, consensu ei in Baptismo. Ad Hebr. 2. Reprobatio sit præcedentis mandati propter infirmitatem, & inutilitatem. & cap. 9. Cæremontias veteres dicit fuisse iustitiam carnis, & sanctificasse ad emundationem carnis, & cap. 10. legem habuisse umbram, nec potuisse accedentes perfectos facere, aut auferre peccata, & mundare conscientias.*

12.

Probatur pri-
mò ex Scri-
ptura.

1. Cor. 7.

Galat. 4.

Philipp. 3.

Coloss. 2.

Hebr. 2.

13.

Male expli-
cantur hæc
loci.

Nec potest dici, in his locis explicari solum ineffaciam & inutilitatem sacramentorum legis antiquæ, quam habebant post Christi mortem, & promulgatum Euangelium. Nam ibi loquitur Paulus de sacramentis illis etiam pro priori tempore consideratis, ut constat ex illis verbis: *Quæ utilitas Circumcisionis? Multum per omnem modum, &c.* Si verò loqueretur solum de tempore posteriori, non posset id concedere. Sicuti etiam umbræ erant, & figuræ ante aduentum Christi, non postea; & pro illo tempore acceperat Paulus Circumcisionem, qui tamen ad Philipp. 3. dicit, se non habere fiduciam in carne, hoc est, in Circumcisione. Videatur Bellarminus supra cap. 14. circa finem, qui eam solutionem bene impugnat.

14.

Secundò pro-
batur ex Pa-
tribus.

Secundò principaliter probatur hæc sententia ex Patribus, qui de Circumcisionis ineffaciam eodem modo loquuntur. Iustinus Dialog. cum Triphone ante med. ex professo id probat, *Abraham, inquit, cum nondum esset circumcissus, propter fidem, qua Deo credidit, iustificatus est, & benedictionem à Deo accepit. Circumcisionem verò non accepit ad iustificationem, sed tantummodo in signum. Quod vel ex eo licet intelligere, cum femineum genus carnalem circumcisionem assumere non queat, satis ex eo apparet, eam datam esse in signum, non autem ad iustitiam: quidquid enim ad iustitiam, & virtutem pertinet, etiam feminis Deus dedit, ut ex aquo seruare possent. Irenæus lib. 4. cap. 30. Circumcisionem, inquit, non quasi iustitia consummatricem, sed in signo eam dedit Deus, ut cognoscibile perseveret genus Abrahæ. Deus enim Abrahæ dixit: Circumcideretur omne masculinum vestrum, & erit in signum testamenti inter me, & vos. Quod etiam dixit de Sabbato per Ezechielem: Sabbata, inquit, mea dedi eis, ut sint signa inter me, & ipsos. In signa ergo data sunt hæc, nec sanè aciosa.*

Irenæus.